

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av Corps de logis (huvudbyggnaden) på Engelsbergs herrgård Fagersta kommun

Linderson, Hans

2008

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Linderson, H. (2008). *Dendrokronologisk analys av Corps de logis (huvudbyggnaden) på Engelsbergs herrgård Fagersta kommun*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2008:22). Lund University.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

LUND UNIVERSITY

DEPARTMENT OF QUATERNARY GEOLOGY
KVARTÄRGEOLOGISKA AVDELNINGEN
HANS LINDERSON

09 Maj 2008

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2008:22

Hans Linderson

**DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV CORPS DE LOGIS PÅ
ENGELSBERGS HERRGÅRD FAGERSTA KOMMUN**

Uppdragsgivare: Artefakt Bonnier & Ridderstad HB, styrmansgatan 27 114 54 Stockholm
org.nr 916635-3608 (kontaktperson Kerti Lenngren)

Område: fagersta **Prov nr:** 63178-63213 & enligt tabell

Antal prover/angivna stockar: 100/35

Dendrokronologiskt objekt: Östra väggen samt vertikala förstärkningar (67178-179), rum 105, rum 106 samt vinden.

Resultat:

CATRAS Dendro nr:	Prov Nr : Stock Nr	Träd slag	Antal år	Splint (Sp) Bark (B) Vank. (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinterhalv-året)	Trädets Egenålder uppskattn
63178	1:1	Gran					
”	2:1	Gran	82	Nära W	1830	1831±1	90-110
”	3:1	Gran					
63179	4:2	Gran					
”	5:2	Gran	74	W	1831	V1831/32	90-110
”	6:2	Gran					
63180	7:3	Tall					
”	8:3	Tall					
”	9:3	Tall	58	Sp 32, W	1761	V 1761/62	70-80
63181	10:4	Tall					
”	11:4	Tall					
”	12:4	Tall	59	Sp 38, B	1761	V 1761/62	70-80
63182	13:5	Tall	170	Sp 80 nära W	1680	1682 ± 2	180-200
”	14:5	Tall					
”	15:5	Tall					
63183	16:6	Tall					
”	17:6	Tall					
”	18:6	Tall	194	Sp 73, W	1682	V 1682/83	220-240
63184	19:7	Tall					
”	20:7	Tall					
”	21:7	Tall	171+ c 30	Sp 36 ej W	1659	1699 ± 20	210-230

63185	22-24	Tall	71	Sp 52 nära W	1755	1760 ± 5	80-100
63186	25-27	Tall	77	Sp 44 W	1761	V 1761/62	80-100
63187	28-30	Tall	62	Sp 38, W	1761	V 1761/62	80-100
63188	1-105	Tall	74	Sp 45, W	1761	V 1761/62	80-100
63189	2-105	Tall	67	Sp 47, B	1761	V 1761/62	80-100
63190	3-105	Tall	74	Sp 38 näraW	1760	1762 ± 2	80-100
63191	4-105	Tall	80	Sp 61? W	1761	V 1761/62	80-100
63192	5-105	Tall	70	Sp 45, B	1761	V 1761/62	80-100
63193	6-105	Tall	66	Sp 38, ej W	1761	V 1761/62	80-100
63194	7-105	Tall	76	Sp 37, B	1761	V 1761/62	80-100
63195	8-105	Tall	92	Sp 45, ej W	1761	V 1761/62	100-120
63196	9-105	Tall	63	Sp 41 ej W	1758	1760 ± 2	80-100
63197	10-105	Tall	69	Sp 52, W	1761	V 1761/62	80-100
63198	11-105	Tall	64	Sp 45? ej W	1756	1760 ± 4	80-100
63199	1-106	Tall	77	Sp 39, W	1840	V 1840 /41	80-100
63200	2-106	Tall	92	Sp 66, W	1721	V 1821/22	100-120
63201	3-106	Tall	102	Sp 45, ej W	1837	1840 ± 3	110-130
63202	4-106	Tall	68	Sp 36, B	1761	V 1761/62	80-100
63203	5-106	Tall	74	Sp 38, B	1761	V 1761/62	80-100
63204	6-106	Tall	180	Sp 92, W	1682	V 1682/83	190-200
63205	1V	Tall	78	Sp 45, W	1760	V 1760/61	80-100
63206	2V	Tall	39	Sp 27, W	1761	V 1761/62	50-70
63207	3V	Tall	53	Sp 34, W	1761	V 1761/62	60-80
63208	4V	Tall	64	Sp 39, W	1761	V 1761/62	70-90
63209	5V	Tall	60	Sp 33, B	1761	V 1761/62	70-90
63210	6V	Tall	65	Sp 36, ej W	1758	1760 ± 2	70-90
63211	7V	Tall	66	Sp 45, B	1761	V 1761/62	70-90
63212	8V	Tall	67	Sp 33, B	1761	V 1761/62	70-90
63213	9V	Tall	56	Sp 45, W	1761	V 1761/62	60-80

Kommentarer till dateringarna:

Minst fyra skilda byggperioder kan fastställas vid den dendrokronologiska undersökningen. Den äldsta representeras av stock 5, 6, 6-106 samt möjligen 7 och får fällningstiden **vinterhalvåret 1682/83** (om man antar att stock 5 och 7 är avverkad samtidigt som stock 6 och 6-106). Stock 7 är dock sannolikt avverkad år **1700 ± 5** och i så fall representera en femte byggperiod. Dessa stockar måste utgöras av återanvänt virke eftersom byggnaden, enligt uppgift, brann ner 1746.

Fällningsåret på majoriteten av virket fördelat på delobjekten; den östra gaveln, rum 105, rum 106 samt vinden dateras till **vinterhalvåret 1761/62**. Några prov, från denna generation uppvisar otydlig eller saknar vankant så att fällningsåret har bestämts med en liten osäkerhetsmarginal, alla utom ett, täcker vinterhalvåret 1761/62. Ett enda prov är med säkerhet avverkat en annan säsong, prov 1V är avverkad vinterhalvåret 1760/61. Fyra av sex stockar från mellankammaren, rum 106, får andra dateringar. Stock 6-106 nära golvet tillhör den äldsta gruppen i undersökningen och är avverkad vinterhalvåret 1682/83. Stockarna 1-3 i mellankammaren tillhör en annan byggfas där de två yngsta, om de är avverkade samtidigt, fällas **vinterhalvåret 1840/41**.

De vertikalt stående stockarna är avverkade **vinterhalvåret 1831/32** (om man antar att stock 1 och 2 är avverkade samtidigt) och är av **granvirke**.

De olika virkespopulationerna som byggnaden består av är från olika ståndortsförhållanden, där träden från det äldsta virket bör ha vuxit i en relativt orörd naturskog och sannolikt på ett mindre avstånd till byggnaden. Furuvirket som tillhör huvuddelen av undersökningsunderlaget kan vara mer långtransporterade eftersom de dateras bättre med referenser från Uppland (allra bäst med ett torp, Ugglebo, i Järlåsa församling).

Hans Linderson.

Faktura framställs senare av Lunds Universitet.
Mätresultaten kommer att bevaras på laboratoriet och utnyttjas i universitetets forskning.
Proverna kommer att ingå i RAÄ´s arkiv och förvaltas av laboratoriet.
Rapporter och andra skrifter angående de dendrokronologiska resultaten tas tacksamt emot.
Med hälsning och önskan om fortsatt samarbete.

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare
Lunds Universitet
Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Sölvegatan 12, 223 62 Lund
E-post: Hans.Linderson@geol.lu.se
Tel: 046-2227891 , 0738-448812